

**ZARZĄDZENIE
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W BYDGOSZCZY**

z dnia 10 stycznia 2024 r.

w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy”

Na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688, 1890 i 2375) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy” zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. 1. Celem ochrony w rezerwacie jest zachowanie dolnego odcinka doliny rzeki Osy z niezmienioną szatą roślinną.

2. Przyrodniczymi i społecznymi uwarunkowaniami realizacji celu ochrony, o którym mowa w ust. 1, są:

- 1) położenie rezerwatu na gruntach należących do Skarbu Państwa, zarządzanych przez: Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe Nadleśnictwo Jamy, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku i Starostwo Powiatowe w Grudziądzu;
- 2) położenie w obrębie pasa lasów liściastych, rozciągających się wzdłuż rzeki Osy, porożcinanych głębokimi wąwozami i parowami, na obu jej brzegach;
- 3) położenie rezerwatu na terenie obszaru Natura 2000 Dolina Osy PLH040033.

§ 3. Identyfikację oraz określenie sposobów eliminacji i ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 4. 1. Ochronie czynnej podlega obszar, który stanowią pododdziały: 232 a, 232 n, 233 d, 234 a, 234 c, 235 b, 235 d, 235 g, 235 h, 235 j, 237 a, 237 d, 238 a, 242 f, 242 g, 242 j, 242 k, 243 d, 243 g, 243 k, 244 c, 244 g, 245 b, 245 n, 245 x, 247 r, 253 f, 254 d, 255 a, 256 k, 256 m, 257 d, 257 f, 257 g, 258 d, 259 d, 259 g, 260 a, 261 c, 262 a, 262 d, 263 a, 263 b, w Leśnictwie Słup, Nadleśnictwie Jamy.

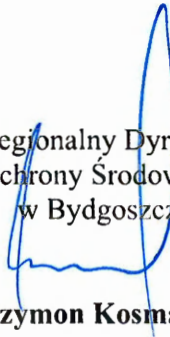
2. Ochronie krajobrazowej podlega obszar, który stanowią pododdziały: 235 b, 237 f, 237 g, 237 j, 237 k, 238 c, 239 c, 239 d, 240 h, 240 j, 240 l, 240 n, 258 a, 258 b, 259 d, 263 b, w Leśnictwie Słup, Nadleśnictwie Jamy.

3. Pozostały obszar rezerwatu podlega ochronie ścisłej.

§ 5. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 6. Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony krajobrazowej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji, przedstawia tabela stanowiąca załącznik nr 3 do zarządzenia.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmalski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 10 stycznia 2024 r.

Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków na obszarze rezerwatu

Lp	Identyfikacja zagrożeń istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Sposób eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków
1.	Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska grądu subkontynentalnego (<i>Tilio-Carpinetum</i>) - część płatów posiada niewłaściwy skład gatunkowy, często z dużym udziałem gatunków drzew obcych ekologicznie lub geograficznie - świerk pospolity <i>Picea abies</i> , sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> , modrzew europejski <i>Larix decidua</i> , dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Ograniczenie udziału gatunków drzew obcych ekologicznie i geograficznie (zakłada się stopniową eliminację gatunków obcych ekologicznie i geograficznie panujących w drzewostanie).
2.	Procesy sukcesji wtórnej w przypadku ekosystemów łąkowych (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Ekstensywne użytkowanie kośne, pasterskie lub kośno-pasterskie.
3.	Ekspansywne gatunki roślin konkurencyjnych zagrażające odnowieniom gatunków drzew zgodnych z siedliskiem (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Usuwanie ekspansywnych gatunków roślin konkurencyjnych, zagrażających odnowieniom gatunków drzew zgodnych z siedliskiem.
4.	Zgryzanie przez zwierzyńę w miejscach odnowień gatunków drzew zgodnych z siedliskiem (zagrożenie potencjalne, wewnętrzne).	Ogradzanie odnowień gatunków drzew zgodnych z siedliskiem w miejscach zgryzania przez zwierzyńę.
5.	W drzewostanach nasiennych występowanie gatunków przeszkadzających w kwitnieniu i owocowaniu i drzew wadliwych (zagrożenie istniejące, wewnętrzne).	Utrzymanie drzewostanów nasiennych. W drzewostanach nasiennych usunięcie gatunków przeszkadzających w kwitnieniu i owocowaniu drzew nasiennych, usunięcie drzew wadliwych i uregulowanie zwarcia drzewostanu.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmański

Załącznik Nr 2 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 10 stycznia 2024 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony czynnej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Ograniczenie udziału gatunków drzew obcych ekologicznie i geograficznie.	Ograniczenie udziału gatunków drzew obcych ekologicznie lub geograficznie: świerk pospolity <i>Picea abies</i> , sosna zwyczajna <i>Pinus sylvestris</i> , modrzew europejski <i>Larix decidua</i> , dąb czerwony <i>Quercus rubra</i> w zależności od składu gatunkowego poszczególnych wydzieleń. Wykonanie cięć zmierzających do kształtowania zróżnicowanej struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanu, z ukierunkowaniem na: utrzymanie umiarkowanego zwarcia, popieranie gatunków liściastych rodzimego pochodzenia, cennych dla siedliska, w szczególności wzbogacających zróżnicowanie gatunkowe drzewostanu, eliminację gatunków niepożądanych dla siedliska, pozostawianie złomów, wywrotów, drzew martwych do naturalnego rozkładu, pozostawienie w formie stojącej drzew martwych, dziuplastych oraz drzew, które ze względu na wiek i formę rozwojową wzbogacają walory krajobrazowe. Pozostawianie drzew biocenotycznych - dziuplastych, obumarłych, zajętych przez grzyby. Prace należy prowadzić wyłącznie w okresie od 1 września do 14 marca. Działania mają na celu wspieranie odnowień naturalnych (nie przewiduje się możliwości wprowadzania sztucznych odnowień). Działanie należy prowadzić stopniowo, tak, by w I dziesięcioleciu obowiązywania planu ochrony ograniczyć udział niepożądanych gatunków do poziomu 50% aktualnego udziału masy, a w II dziesięcioleciu do poziomu nie większego niż 20% aktualnego udziału masy. W przypadku drzewostanów, w których udział gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie przekracza aktualnie 30%, działanie należy	oddz. 232 a, 232 n, 233 d, 234 a, 234 c, 235 d, 235 g, 235 h, 235 j, 237 a, 237 d, 238 a, 242 g, 242 j, 242 k, 243 d, 243 g, 243 k, 244 c, 244 g, 245 b, 245 n, 245 x, 247 r, 253 f, 256 m, 257 g, 258 d, 262 a, Leśnictwo Słup, Nadleśnictwo Jamy.

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres do 01.01.2017 r. do 31.12.2026 r.

		<p>prorowadzić tak, by w ciągu każdego z dwóch dziesięcioleci obowiązywania planu nie usuwać więcej, niż 15% drzewostanu. Drewno pochodzące z wycinki drzew obcych ekologicznie i geograficznie - pozostawić na dnie lasu w poszczególnych wydzieleniach 20% masy pozyskanych drzew przy każdym nawrocie usuwania gatunków niepożądanych dla siedliska, dążąc do osiągnięcia poziomu 30m³/ha.</p>	
2.	<p>Usuwanie ekspansywnych gatunków roślin konkurencyjnych zagrażających odnowieniom gatunków drzew zgodnych z siedliskiem.</p>	<p>W miejscach występowania odnowień usuwanie ekspansywnych gatunków roślin konkurencyjnych zagrażających odnowieniom gatunków drzew zgodnych z siedliskiem według potrzeb.</p>	<p>oddz. 233 d, 234 a, 235 b, 237 d, 242 f, 242 g, 244 c, 255 a, 256 k, 257 d, 259 d, 262 d, 263 b, Leśnictwo Słup, Nadleśnictwo Jamy.</p>
3.	<p>Ogradzanie odnowień gatunków drzew zgodnych z siedliskiem w miejscach zgryzania przez zwierzynę.</p>	<p>W miejscach występowania odnowień ogradzanie odnowień gatunków drzew zgodnych z siedliskiem w miejscach zgryzania przez zwierzynę według potrzeb.</p>	<p>oddz. 233 d, 234 a, 235 b, 237 d, 242 f, 242 g, 244 c, 254 d, 255 a, 256 k, 257 d, 257 f, 259 d, 259 g, 260 a, 261 c, 262 d, 263 a, 263 b, Leśnictwo Słup, Nadleśnictwo Jamy.</p>

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmański

Załącznik Nr 3 do zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy
z dnia 10 stycznia 2024 r.

Określenie działań ochronnych na obszarze ochrony krajobrazowej, z podaniem ich rodzaju, zakresu i lokalizacji

Lp.	Rodzaj działań ochronnych	Zakres działań ochronnych	Lokalizacja działań ochronnych ¹⁾
1.	Ekstensywne użytkowanie łąk.	Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk. Usuwanie drzew i krzewów na obszarach łąk i pastwisk, nie stanowiących zwartych płatów, czy kęp, zajmujących powyżej 15 % powierzchni użytku. Usunięcie pozyskanego drewna z terenu łąki/pastwiska. Pierwsze koszenie dopuszczalne jest po 20 czerwca. Nie dopuszcza się możliwości: przecorywania, wałowania, stosowania osadów ściekowych, stosowania podsiewu oraz mechanicznego niszczenia struktury glebowej, włókania, stosowania środków ochrony roślin, pozostawiania skoszonej biomasy.	pododdziały: 237 f, g, j, k, 238 c, 239 c, d, 240 h, j, l, n, 258 a, b, w Leśnictwie Słup, Nadleśnictwie Jamy
2.	Utrzymanie drzewostanów nasiennych.	W drzewostanach nasiennych usunięcie gatunków przeszkadzających w kwitnieniu i owocowaniu drzew nasiennych, usunięcie drzew wadliwych i uregulowanie zwarcia drzewostanu według potrzeb.	pododdziały: 235 b, 259 d, 263 b, w Leśnictwie Słup, Nadleśnictwie Jamy

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmański

¹⁾ Plan Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Jamy na okres do 01.01.2017 r. do 31.12.2026 r.

UZASADNIENIE

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy” jest dokumentem określającym sposób ochrony dolnego odcinka doliny rzeki Osy z niezmnicioną szatą roślinną, stanowiącego przedmiot ochrony w rezerwacie. Rezerwat przyrody został ustanowiony zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 13 czerwca 1994 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M. P. nr 35, poz. 299). Aktualnie obowiązuje zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 19 września 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Dolina Osy (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3222).

Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu i jego ochrony plan ochrony zgodnie z art. 20 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.) sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art. 19 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska ustanawia w drodze zarządzenia plan ochrony dla rezerwatu przyrody, sporządzony na podstawie w art. 20 ww. ustawy.

W trakcie tworzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy” w dniu 13 lutego 2023 r. odbyły się oględziny terenu rezerwatu oraz spotkanie dotyczące ustalenia rodzaju i zakresu działań ochronnych w projektowanym planie ochrony, w których uczestniczyli przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy, Wykonawcy projektu planu ochrony Nejfeld Paweł Pracowania Ekspertyz Środowiskowych „DENDRUS” oraz zarządcy terenu ww. rezerwatu. Nadleśnictwo Jamy wnioskowało, aby w miejscach z dużym udziałem brzozy ją usuwać, ponieważ zagraża gatunkom właściwym dla siedliska oraz utrudnia odnawianie się lasu. Ustalono że Nadleśnictwo Jamy przekaze pełny wykaz oddziałów leśnych, gdzie proponuje się usuwanie brzozy wraz z określeniem intensywności zabiegu. Ponadto ustalono że Nadleśnictwo prześle ostateczną propozycję działań w konkretnych wydzieleniach. Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu Dolina Osy wraz z otrzymanymi propozycjami działań od Nadleśnictwa Jamy zostanie przekazany Przewodniczącemu Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Bydgoszczy, w celu zaopiniowania ww. zadań.

W związku z powyższym, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Bydgoszczy przekazała Przewodniczącemu Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Bydgoszczy otrzymany wniosek Nadleśnictwa Jamy z dnia 7 marca 2023 r., znak ZG.7212.16.2021, w celu wyrażenia opinii w sprawie umieszczenia w projekcie zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy” działań określonych ww. piśmie, w punktach:

- Ad. 1. Pełny wykaz oddziałów leśnych, gdzie proponuje się usuwanie brzozy wraz z określeniem intensywności zabiegu,
- Ad. 7. Propozycja działań ochronnych w wydzieleniach z nadmierną ilością brzozy i modrzewia.

Zespół Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Bydgoszczy, powołany do rozpatrzenia powyższej sprawy przekazał Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Bydgoszczy w dniu 14 lipca 2023 r. następującą opinię:

„Nadleśnictwo Jamy pismem z dnia 07.03.2023 (Zn. spr.: ZG.7212.16.2021), w ramach ustalenia rodzaju i zakresu działań ochronnych w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy”, zaproponowało dla terenów rezerwatu działania obejmujące usuwanie brzozy, modrzewia i innych gatunków. W celu wyrażenia opinii w przedmiotowej sprawie powołany został Zespół roboczy Uchwała Prezydium Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Bydgoszczy Nr 1/2023 [...] Zespół, po wnikliwej analizie zgromadzonych dokumentów w sprawie i warunków przyrodniczych funkcjonowania obszaru rezerwatu opiniuje negatywnie propozycje Nadleśnictwa Jamy, w zakresie usuwania brzozy, modrzewia i innych gatunków.

Uwzględnienie w planie ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy”, wnioskowanych przez Nadleśnictwo Jamy działań, byłoby szkodliwe dla rezerwatu i chronionych w jego granicach wartości przyrodniczych. Rezerwat „Dolina Osy” charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem przestrzennym warunków rozwoju ekosystemów leśnych. Tereny rezerwatu tworzą warunki nie tylko utrzymania cennych zbiorowisk leśnych, a przede wszystkim rozwoju procesów ekologicznych o charakterze naturalnym. Proponowane działania byłyby szkodliwe dla celów ochrony rezerwatu - zachowania dolnego odcinka doliny rzeki Osy z niezmienną szatą roślinną. Jak wynika z dokumentacji planu ochrony rezerwatu, dla realizacji tego celu niezbędne jest zachowanie warunków spontanicznego funkcjonowania ekosystemów leśnych. Wskazane we wniosku Nadleśnictwa taksony nie tworzą zagrożenia dla rezerwatu i nie należą do taksonów obcych ekologicznie w stosunku do siedlisk leśnych rezerwatu. Są to gatunki charakterystyczne dla występujących w rezerwacie lasów - łągów, olsów oraz grądów. Ich usuwanie, w świetle współczesnego stanu wiedzy o funkcjonowaniu ekosystemów leśnych, nie znajduje merytorycznego uzasadnienia. Miejscowo obserwowane w rezerwacie występowanie większego udziału poszczególnych gatunków traktować należy jako zjawisko naturalne, determinowane przestrzennym zróżnicowaniem warunków siedliskowych i uwarunkowaniami zachodzących w rezerwacie procesów ekologicznych."

W związku z powyższą opinią negatywną, wnioskowane przez Nadleśnictwo Jamy powyższe działania określone w Ad. 1, 7, w piśmie z dnia 7 marca 2023 r., znak ZG.7212.16.2021, nie zostały ujęte w niniejszym zarządzeniu, pozostałe działania proponowane zostały uwzględnione w niniejszym zarządzeniu.

Obwieszczeniem z dnia 28 stycznia 2021 r., znak WOP.6202.3.2021.KLD, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy”.

Obwieszczeniem z dnia 23 sierpnia 2023 r., znak WOP.6202.7.2021.KLD.21, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Bydgoszczy zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu ochrony i o możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336 ze zm.), art. 3 ust. 1 pkt 11, art. 39 ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzenia projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) oraz art. 49 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775 ze zm.). Projekt zarządzenia był podany do publicznej wiadomości również poprzez ogłoszenie w prasie o odpowiednim do rodzaju dokumentu zasięgu.

Projekt planu ochrony zamieszczono również w publicznie dostępnym wykazie danych na Ekoportalu (nr karty 560/2023).

Powyższe obwieszczenie oraz projekt niniejszego zarządzenia został przekazany m.in. zarządom terenu rezerwatu przyrody tj. Nadleśnictwu Jamy i Państwowemu Gospodarstwu Wodnemu Wody Polskie, Regionalnemu Zarządowi Gospodarki Wodnej w Gdańsku, od których we wskazanym w obwieszczeniu terminie nie otrzymano uwag do treści zarządzenia.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych nie wpłynęły do tut. Urzędu uwagi do przedmiotowego projektu planu ochrony.

W rezerwacie przyrody „Dolina Osy” wyznaczono obszary ochrony ścisłej, czynnej i krajobrazowej. Ochronę ścisłą zaplanowano tam gdzie nie przewiduje się potrzeby działań ochronnych z zakresu ochrony czynnej i umożliwia się zachodzenie naturalnych procesów w siedliskach przyrodniczych rezerwatu. Działania ochronne na obszarze ochrony czynnej

zaplanowane zostały w celu eliminacji istniejących zagrożeń. Zagrożeniem w rezerwacie jest zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska grądu subkontynentalnego (*Tilio-Carpinetum*) - część płatów posiada niewłaściwy skład gatunkowy, często z dużym udziałem gatunków drzew obcych ekologicznie lub geograficznie - świerk pospolity *Picea abies*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, modrzew europejski *Larix decidua*, dąb czerwony *Quercus rubra* (zagrożenie istniejące, wewnętrzne). W planie uznano za celowe ograniczenie udziału gatunków drzew obcych ekologicznie lub geograficznie: świerk pospolity *Picea abies*, sosna zwyczajna *Pinus sylvestris*, modrzew europejski *Larix decidua*, dąb czerwony *Quercus rubra* w zależności od składu gatunkowego poszczególnych wydzieleni. Wykonanie cięć zmierzających do kształtowania zróżnicowanej struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanu, z ukierunkowaniem na: utrzymanie umiarkowanego zwarcia, popieranie gatunków liściastych rodzimego pochodzenia, cennych dla siedliska, w szczególności wzbogacających zróżnicowanie gatunkowe drzewostanu, eliminację gatunków niepożądanych dla siedliska, pozostawianie złomów, wywrotów, drzew martwych do naturalnego rozkładu, pozostawienie w formie stojącej drzew martwych, dziuplastych oraz drzew, które ze względu na wiek i formę rozwojową wzbogacają walory krajobrazowe, a także pozostawianie drzew biocenotycznych - dziuplastych, obumarłych, zajętych przez grzyby. Prace należy prowadzić wyłącznie w okresie od 1 września do 14 marca. Działania mają na celu wspieranie odnowień naturalnych (nie przewiduje się możliwości wprowadzania sztucznych odnowień). Działanie należy prowadzić stopniowo, tak, by w I dziesięcioleciu obowiązywania planu ochrony ograniczyć udział niepożądanych gatunków do poziomu 50% aktualnego udziału masy, a w II dziesięcioleciu do poziomu nie większego niż 20% aktualnego udziału masy. W przypadku drzewostanów, w których udział gatunków obcych ekologicznie lub geograficznie przekracza aktualnie 30%, działanie należy prowadzić tak, by w ciągu każdego z dwóch dziesięcioleci obowiązywania planu nie usuwać więcej, niż 15% drzewostanu. Drewno pochodzące z wycinki drzew obcych ekologicznie i geograficznie - pozostawić na dnie lasu w poszczególnych wydzieleniach 20% masy pozyskanych drzew przy każdym nawrocie usuwania gatunków niepożądanych dla siedliska, dążąc do osiągnięcia poziomu 30m³/ha. W ramach ochrony czynnej zaplanowano na terenie rezerwatu również usuwanie ekspansywnych gatunków roślin konkurencyjnych zagrażających odnowieniom gatunków drzew zgodnych z siedliskiem i ogradzanie odnowień gatunków drzew zgodnych z siedliskiem, w miejscach zgryzania przez zwierzyne.

W załączniku nr 1 do niniejszego zarządzenia „Identyfikacja oraz określenie sposobów eliminacji lub ograniczania istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych oraz ich skutków” wskazano zagrożenia „wewnętrzne, istniejące”, „wewnętrzne, potencjalne”, ponieważ w trakcie badań terenowych na potrzeby utworzenia planu ochrony dla tego rezerwatu nie zostały zidentyfikowane pozostałe rodzaje zagrożeń.

W rezerwacie przyrody wyznaczono obszar ochrony krajobrazowej. W celu eliminacji zagrożenia istniejącego, wewnętrznego, które stanowią procesy sukcesji wtórnej, w przypadku ekosystemów łąkowych zaplanowano działania ochronne polegające na ekstensywnym użytkowaniu łąk i pastwisk, czyli prace polegające na koszeniu łąk, usuwaniu drzew i krzewów. Usuwaniu drzew i krzewów na obszarach łąk i pastwisk, nie stanowiących zwartych płatów, czy kęp, zajmujących powyżej 15 % powierzchni użytku. Usunięciu pozyskanego drewna z terenu łąki/pastwiska. Drewno pozyskane z terenu łąki/pastwiska musi być usunięte poza siedlisko. Pierwsze koszenie dopuszczalne jest po 20 czerwca. Nie dopuszcza się możliwości: przeorywania, wałowania, stosowania osadów ściekowych, stosowania podsiewu oraz mechanicznego niszczenia struktury glebowej, włókania, stosowania środków ochrony roślin, pozostawiania skoszonej biomasy. Ponadto, w ramach ochrony krajobrazowej, zaplanowano utrzymanie drzewostanów nasiennych. W drzewostanach nasiennych możliwe jest usuwanie gatunków przeszkadzających w kwitnieniu i owocowaniu drzew nasiennych, usuwanie drzew wadliwych i regulowanie zwarcia drzewostanu według potrzeb.

Ze względu na uwarunkowanie przyrodnicze rezerwatu nie wskazano miejsc, w których może być prowadzona działalność wytwórcza, handlowa i rolnicza, jak również nie wskazano obszarów udostępnianych do celów naukowych, edukacyjnych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa. Udostępnianie rezerwatu w celu badań naukowych należy rozpatrywać na podstawie art. 15 ust. 1 pkt. 24 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje nadzór nad ich rodzajem i metodyką, mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie. Udostępnienie rezerwatu przyrody dla celów edukacyjnych i turystycznych może nastąpić w formie odrębnego zarządzenia na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, a także na podstawie art. 15 ust. 5 ww. ustawy w drodze indywidualnego zezwolenia na odstępstwo od zakazów z ust. 1 dla celów związanych wykonywaniem badań naukowych lub celami edukacyjnymi, kulturowymi, turystycznymi, rekreacyjnymi lub sportowymi lub celami kultu religijnego.

Nie wprowadzono dodatkowych ustaleń do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rogóźno, Gruta, Łasin, planów zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego dotyczących eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych. Brak ustaleń wynika z braku zagrożeń, którym można by przeciwdziałać poprzez ww. ustalenia.

Zgodnie z art. 20 ust. 6 ustawy o ochronie przyrody niniejszy plan ochrony dla rezerwatu nie zawiera zakresu planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000 Dolina Osy PLH040033, ponieważ dla tego obszaru Natura 2000 ustanowiono plan zadań ochronnych zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 20 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Osy PLH040033 (Dz. Urz. Woj. Kuj-Pom. poz. 3039), którego zakres obejmuje obszar rezerwatu przyrody „Dolina Osy”.

Projekt zarządzenia w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Osy” został zaopiniowany pozytywnie przez: Radę Gminy Rogóźno uchwałą nr XLVII/312/2023, z dnia 22 września 2023 r., Radę Gminy Gruta uchwałą nr L/326/23, z dnia 27 września 2023 r., Radę Miejską Łasin pismem z dnia 1 września 2023 r., znak ORA.0004.8.2023 i pozytywnie przez Regionalną Radę Ochrony Przyrody w Bydgoszczy uchwałą nr 6/2023, z dnia 19 grudnia 2023 r.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r., poz. 190) projekt zarządzenia został uzgodniony pozytywnie przez Wojewodę Kujawsko-Pomorskiego pismem znak: WIR.IX.710.3.2.2024 z dnia 5 stycznia 2024 r.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska
w Bydgoszczy

Szymon Kosmański